

പതിനാലാം കേരളനിയമസഭ

പതിനഞ്ചാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത

ചോദ്യം നം: 1887

13.06.2019-ൽ മറുപടിക്ക്

ഹരിത കേരള മിഷൻ, ലൈഫ് പദ്ധതികളുടെ പുരോഗതി

ചോദ്യം

ശ്രീ.പി.കെ.ബഷീർ

മറുപടി

പിണറായി വിജയൻ

(മുഖ്യമന്ത്രി)

(എ) ഹരിത കേരള മിഷൻ, ലൈഫ്, ആർദ്രം, (എ) ഉണ്ട്. പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശം അനുബന്ധം-1 പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണം എന്നീ പദ്ധതികളുടെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ, പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശം നൽകുമോ, വ്യക്തമാക്കാമോ,

(ബി) ലൈഫ് മിഷൻ പദ്ധതിയിൽ (ബി) ലൈഫ് മിഷൻ ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ പല നാളിതുവരെയായി ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്ന പദ്ധതികളിലായി പൂർത്തീകരിക്കാത്ത 54491 ഭവനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടോ; ഇല്ലെങ്കിൽ അതിനുള്ള കാരണമെന്താണെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ,

ലൈഫ് മിഷൻ രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതമായി കണ്ടെത്തിയ 184255 ഗുണഭോക്താക്കളിൽ 86192 ഗുണഭോക്താക്കൾ എഗ്രിമെന്റ് വെച്ച് ഭവന നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കുകയും നാളിതുവരെ 17036 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(സി) സംസ്ഥാനത്തുണ്ടായ പ്രളയ ദുരന്തത്തിൽ (സി) അല്ല. വീട് നഷ്ടപ്പെട്ടവർക്ക് ലൈഫ് പദ്ധതിപ്രകാരമാണോ വീട് അനുവദിക്കുന്നത് എന്നറിയിക്കാമോ,

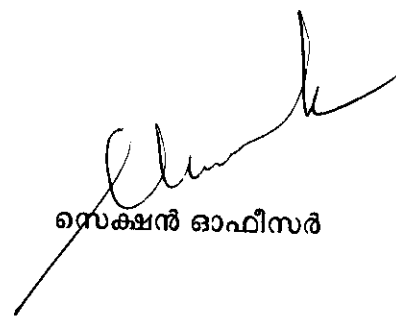
(ഡി) ഹരിത കേരള മിഷന്റെ ലക്ഷ്യം (ഡി) കേരളത്തിന്റെ സവിശേഷതകളായി എന്തെല്ലാമാണ്, ഇതിന് കീഴിൽ പ്രകീർത്തിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന വൃത്തിയും ജലസമൃദ്ധിയും എന്തെല്ലാം പ്രവൃത്തികളാണ് നാളിതുവരെ വീണ്ടെടുത്ത് സംസ്ഥാനത്ത് സുരക്ഷിത ഭക്ഷ്യ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്, പുതുതായി എന്തെല്ലാം വസ്തുക്കളുടെ ഉത്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയെന്ന പ്രവൃത്തികളാണ് ചെയ്യുവരുന്നത്, ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തിയാണ് ഹരിത കേരള മിഷൻ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നത്. നാടിന്റെ പച്ചയും, മണ്ണിന്റെ നന്മയും, ജലത്തിന്റെ ശുദ്ധിയും, പരിസരത്തിന്റെ വൃത്തിയും വീണ്ടെടുക്കാനുള്ള അനവധി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഹരിതകേരളം മിഷൻ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ കീഴിൽ നടപ്പിലാക്കിയ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധം-II ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

(ഇ) സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഗുരുതര പ്രശ്നമായി മാറിയ ഖര-പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനായി എന്തെങ്കിലും പദ്ധതി ഹരിത കേരള മിഷന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ടോ, വ്യക്തമാക്കുമോ?

(ഇ) സംസ്ഥാനത്ത് പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിലേക്ക് ഹരിതകർമ്മ സേന വഴി യൂസർ ഫീ-യുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശേഖരിക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് അടക്കമുള്ള അജൈവ മാലിന്യം സംഭരിക്കുന്നതിലേക്ക് എം.സി.എഫ്. (Material Collection Facility) -ഉം എം.സി.എഫ്.-ൽ നിന്ന് രണ്ടാം ഘട്ട തരംതിരിവ് നടത്തി പുനഃചംക്രമണ സാധ്യതയുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക്കുകൾ റീസൈക്ലിംഗ് യൂണിറ്റുകളിലേയ്ക്കും പുനഃചംക്രമണ യോഗ്യമല്ലാത്ത പ്ലാസ്റ്റിക്കുകൾ ഷ്രേഡ് ചെയ്ത് റോഡ് നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കൈമാറുന്നതിനുള്ള ആർ.ആർ.എഫ്.-കൾ സ്ഥാപിച്ചുവരുന്നു.

സംസ്ഥാനത്ത് അജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭകൾ, ഹരിതകർമ്മസേന വഴി ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ പുനഃചംക്രമണം നടത്തുന്നതിനും ശാസ്ത്രീയമായ സംസ്കരണത്തിനും ആണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ഇതിനു പുറമെ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയുടെ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഇലക്ട്രോണിക് മാലിന്യങ്ങളുടെ ശേഖരണവും, ശാസ്ത്രീയ പുനഃചംക്രമണവും നടത്തിവരുന്നു. കൂടാതെ ഇ-മാലിന്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ആപൽക്കര മാലിന്യങ്ങൾ കമ്പനി ശേഖരിച്ച് ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം - 1

സംസ്ഥാന സർക്കാർ നടപ്പാക്കിവരുന്ന നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട നാലു മിഷനുകളുടെ (ആർദ്രം, ലൈഫ്, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം, ഹരിതകേരളം) പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിശദവിവരങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ഹരിതകേരളം മിഷൻ

ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായ 1032 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഹരിതകർമ്മസേനകൾ രൂപീകരിച്ചു. 30357 പേർ ഇവയിൽ അംഗങ്ങളായുണ്ട്. 441 മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ സെന്ററുകളും 93 റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി സെന്ററുകളും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. 31.19 ലക്ഷം വീടുകളിൽ ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 9708 ടൺ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം ശേഖരിച്ച് പുനഃചംക്രമണത്തിന് കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. ഇതുടൂടാതെ 15672 ടൺ ഇ-മാലിന്യം ശേഖരിച്ച് പുനഃചംക്രമണത്തിന് കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാർത്ഥികളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധത്തിന് പ്രാധാന്യം കൊടുത്തുകൊണ്ട് 15600 വാർഡുകളിൽ ജാഗ്രതോത്സവങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. ഇതിൽ 490830 വിദ്യാർത്ഥികൾ പങ്കാളികളായി. 1400 ഓഫീസുകളിൽ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ജലസംരക്ഷണവും ജലസുരക്ഷയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി വലിയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിലും വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെയും നിരവധി പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1034 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നിർമ്മാണ നടത്തം പൂർത്തിയാക്കി. 843 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നിർമ്മാണപ്പാൻ തയ്യാറാക്കി, 202 കി.മീ. പൂഴകൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു. 18,138 കി.മീ. നിർമ്മാണകൾ/തോട്ടുകൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു. 48936 കിണറുകൾ റീചാർജ്ജ് ചെയ്തു. 4625 കിണറുകൾ നവീകരിച്ചു. 8675 കുളങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു. 9889 കുളങ്ങൾ നവീകരിച്ചു. 1,47,239 ഏക്കർ വൃഷ്ടി പ്രദേശ പരിപാലനം നിർവ്വഹിച്ചു.

കൃഷി വികസനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാർഷിക വികസന കർഷകക്ഷേമ വകുപ്പിന്റെ

സഹകരണത്തോടെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിലും വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ 24000 ഹെക്ടർ അധിക നെൽകൃഷി സാധ്യമാക്കി. 8800 ഹെക്ടർ തരിശു നിലങ്ങളിൽ കൃഷി വ്യാപിപ്പിച്ചു. 155 ക്ലസ്റ്ററുകളിലായി 5000 ഹെക്ടർ ജൈവപച്ചക്കറി കൃഷി വ്യാപനം. വീട്ടുവളപ്പിലെ പച്ചക്കറി കൃഷിക്ക് 40 ലക്ഷം വിത്ത് കിറ്റുകൾ വിതരണം ചെയ്തു. 39227 യൂണിറ്റ് ഗ്രോബാഗുകൾ മടുപ്പാവ് കൃഷിക്ക് നൽകി.

ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഐ.ടി.ഐ. ക്യാമ്പസുകളും ഹരിത ക്യാമ്പസുകളാക്കുന്ന കർമ്മപദ്ധതി പുരോഗമിക്കുന്നു. കൊല്ലം ജില്ലയിലെ എല്ലാ ഐ.ടി.ഐ.കളും ഹരിത ക്യാമ്പസുകളായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. പൊതുവിദ്യാലയങ്ങൾ ഹരിത വിദ്യാലയങ്ങളാക്കി മാറ്റുവാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് ശുചിത്വം-കൃഷി-ജലസംരക്ഷണം എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെ ഹരിതോത്സവം സംഘടിപ്പിച്ചു. പരമാവധി വീടുകൾ ഹരിതഭവനങ്ങളാക്കാൻ പ്രത്യേക പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകി. പ്രാദേശിക ജൈവ വൈവിധ്യത്തിന്റെ പച്ചത്തുരുത്തുകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മികച്ച പ്രവർത്തനം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഹരിതപുരസ്കാരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും പുരോഗമിക്കുന്നു. കട്ടികളിൽ മാലിന്യം തരംതിരിച്ച് സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുക, അതോടൊപ്പം പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും ജലാശയങ്ങളിലും മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനെതിരെയുള്ള നിയമ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ബോധവൽക്കരണവും ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ട് 'പെൻസിൽ' എന്ന പേരിൽ കട്ടികൾക്കായുള്ള അവധിക്കാല ക്യാമ്പുകൾ വാർഡ് തലങ്ങളിൽ നടന്നുവരുന്നു.

ലൈഫ് മിഷൻ

2000 - 01 മുതൽ 2015-16 സാമ്പത്തിക വർഷം വരെ വിവിധ സർക്കാർ ഭവന നിർമ്മാണ പദ്ധതികൾ പ്രകാരം ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് ധനസഹായം നൽകിയിട്ടും വ്യത്യസ്ത കാരണങ്ങളാൽ സ്വന്തമായി അടച്ചുറപ്പുള്ള ഒരു കിടപ്പാടം എന്ന സ്വപ്നം പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയാത്ത കുടുംബങ്ങൾക്ക് അവരുടെ സ്വപ്നഭവനങ്ങൾ യഥാർത്ഥ്യം ആക്കുകയെന്നതാണ് ഒന്നാം ഘട്ടമായി ലൈഫ് മിഷൻ ഏറ്റെടുത്ത ദൗത്യം. ഒന്നാം ഘട്ടമായ

പൂർത്തീകരിക്കാത്ത ഭവനങ്ങളുടെ പൂർത്തീകരണത്തിന് ലക്ഷ്യമിട്ട വീടുകളുടെ എണ്ണം 54,495 ആയിരുന്നു. ഇതിൽ നാളിതുവരെ 600 കോടിയോളം രൂപ ചെലവഴിച്ചുകൊണ്ട് 50,322 ഭവനങ്ങൾ പൂർത്തീകരിക്കുകയും ബാക്കിയുള്ള 4173 വീടുകൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേരിട്ടുള്ള ശ്രദ്ധയും, ദുർബല വിഭാഗങ്ങൾക്ക് കൈത്താങ്ങും പ്രത്യേകമായി നൽകി മേൽപ്പറഞ്ഞ ഭവനങ്ങൾ പൂർത്തീകരിക്കാനുള്ള തീവ്രശ്രമം നടന്നുവരുന്നു.

ലൈഫ് മിഷന്റെ രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനമായ ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതരുടെ ഭവന നിർമ്മാണമാണ് ഇപ്പോൾ പുരോഗമിച്ച് വരുന്നത്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അർഹരായി കണ്ടെത്തിയ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ നാളിതുവരെ 87,050 ഗുണഭോക്താക്കൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ട് ഭവന നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കുകയും 14,627 തോളം വീടുകൾ ഇതിനോടകം പൂർത്തീകരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ള അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ട് ഭവന നിർമ്മാണം തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതരുടെ വീട് നിർമ്മാണത്തിനായി ഹഡ്കോ മുഖേനയുള്ള ലോൺ വിഹിതമായി നാളിതുവരെ 873 കോടി രൂപയും എറണാകുളം ജില്ലാ സഹകരണ ബാങ്ക് മുഖേന ബ്രിഡ്ജ് ലോൺ വഴി 425 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടെ 1298 കോടി രൂപയും PMAY(U)-ലൈഫ് നു വേണ്ടി ഹഡ്കോ മുഖേന 400 കോടി രൂപയും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ധനസഹായമായി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. രണ്ടാംഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഇതുവരെ 1700 കോടിയോളം രൂപ ചെലവഴിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ലൈഫ് മിഷന്റെ മൂന്നാം ഘട്ടമായ ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതർക്ക് വീട് നൽകുന്നതിന് വേണ്ടി സർവ്വേയിൽ കണ്ടെത്തിയ 337416 ഗുണഭോക്താക്കളിൽ രേഖകളുടെ പരിശോധനയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അർഹരായിട്ടുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ നടന്നു വരുന്നു. കേരളത്തിൽ സ്ഥലത്തിന്റെ ലഭ്യതക്കുറവ് മൂലം ഭവന സമൃദ്ധ്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച് ഈ ഗുണഭോക്താക്കളെ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് ലൈഫ് മിഷൻ ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുള്ളത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി 14

ജില്ലകളിലും പൈലറ്റായി ഓരോ ഭവനസമുച്ചയം നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ അന്തിമഘട്ടത്തിലാണ്. ഇതിലേക്കായി രണ്ട് പ്രോജക്ട് കൺസൾട്ടൻസികളെയും കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. M/S. Habitat നെ കോഴിക്കോട്, വയനാട്, പാലക്കാട്, തൃശൂർ, ഇടുക്കി എന്നീ ജില്ലകളിലും M/s. TDLCCS നെ കാസർഗോഡ്, കണ്ണൂർ, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, പത്തനംതിട്ട, കൊല്ലം എന്നീ ജില്ലകളിലെയും ഭവന സമുച്ചയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ കോർപ്പറേഷൻ ചുമതലയുള്ള കരിമം കോളനിയിലാണ് ലൈഫ് പൈലറ്റ് ഭവന സമുച്ചയം നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. കോർപ്പറേഷൻ അധികൃതർ കോസ്റ്റ് ഫോർഡ് എന്ന സ്ഥാപനത്തിനെക്കൊണ്ട് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എറണാകുളം ജില്ലയിലെ രാമേശ്വരത്ത് GCDA യുടെ കൈവശമുള്ള 70 സെന്റ് സ്ഥലത്ത് 88 കുടുംബങ്ങളെ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനായി 15 കോടി 84 ലക്ഷം രൂപയുടെ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് FRBL എന്ന സ്ഥാപനം GCDA വഴി സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ പെരിന്തൽമണ്ണ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിൽ 400 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഭവന സമുച്ചയം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ലൈഫ് മിഷൻ ഈ പദ്ധതിക്ക് 20 കോടി രൂപ നാല് തവണകളായി പദ്ധതിയുടെ ഭൗതിക പുരോഗതി പ്രകാരം പെരിന്തൽമണ്ണ മുനിസിപ്പാലിറ്റിക്ക് നൽകാമെന്ന് തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ കേരളത്തിലൊട്ടാകെ 56 ഭവന സമുച്ചയങ്ങൾ കൂടി നിർമ്മിക്കുന്നതിന് കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളുടെ പരിശോധനയും നടന്നുവരുന്നു. ഇതിലേക്കായി പ്രോജക്ട് കൺസൾട്ടൻസികളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള ടെണ്ടർ മിഷൻ ക്ഷണിച്ചു കഴിഞ്ഞു. 2020 ഒക്ടോബർ 31 നോടു കൂടി ഇവയുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനാണ് ലൈഫ് മിഷൻ ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുള്ളത്.

അടിമാലി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ മച്ചിപ്പാവ് എന്ന സ്ഥലത്ത് ഭവനം ഫൗണ്ടേഷൻ നിർമ്മിച്ച ഏഴ് നിലകളിലായുള്ള 217 പ്ലാറ്റുകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ഭവനസമുച്ചയം 24.83 കോടി രൂപക്ക് ലൈഫ് മിഷൻ വിലക്ക് വാങ്ങുകയും അടിമാലി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതരായ 473 ഗുണഭോക്താക്കളിൽ അർഹരായിട്ടുള്ള 150 കുടുംബങ്ങൾക്ക് പ്ലാറ്റുകൾ

കൈമാറുകയും ചെയ്തു. ബാക്കിയുള്ള സ്റ്റാറ്റുകൾ കൈമാറുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു.

ആർദ്രം മിഷൻ

സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ഭാഗമായി താഴെപ്പറയുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പലതും പലതുമായി ആരോഗ്യ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്.

- 1) 2020 ഓടെ കേരളത്തിലെ 14 ജില്ലകളിലും മലമ്പനി നിവാരണം സാധ്യമാക്കുക അഥവാ തദ്ദേശീയ മലമ്പനി ഇല്ലാതെയാക്കുക.
- 2) 2020 ഓടെ മലമ്പനി മൂലമുള്ള മരണം ഇല്ലാതാക്കുക
- 3) 2020 ഓടെ സംസ്ഥാനത്തു നിന്നും മന്ത് രോഗം നിവാരണം ചെയ്യുക
- 4) 2020 ഓടെ കേരളത്തിൽ നിന്നും വിസറൽ ലീഷ്യ, നീയാസിയ് അഥവാ കാലാ അസർ (കരിമ്പനി) എന്ന രോഗം നിവാരണം ചെയ്യുക
- 5) 2010-ഓടെ കേരളത്തിൽ നിന്നും ക്ഷയരോഗം, കുഷ്ഠ രോഗം, എയ്ഡ്സ് എന്നീ രോഗങ്ങൾ നിവാരണം ചെയ്യുക
- 6) 2020-ഓടെ വയറിളക്കം, മഞ്ഞപ്പിത്തം എ, ഇ മുതലായ ജലജന്യ രോഗങ്ങളുടെ തോത് 50 ശതമാനമായി കുറയ്ക്കുക.

മലമ്പനി നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

2020-ാമാണ്ടോടെ കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജില്ലകളിൽ നിന്നും തദ്ദേശീയ മലമ്പനി ഇല്ലാതാക്കുന്നതോടൊപ്പം, ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളിൽ നിന്നും ഉണ്ടാകുന്ന മലമ്പനി രോഗബാധയിൽ നിന്നും തദ്ദേശീയ മലമ്പനി ബാധ ഉണ്ടാകുന്നത് തടയുവാനും, മലമ്പനി മൂലമുള്ള മരണം ഇല്ലാതാക്കുവാനും ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടന്നു വരുന്നത്.

അതിനുവേണ്ടി മലമ്പനി നിരീക്ഷണ സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ ഗൃഹ സന്ദർശനം നടത്തി പനി ബാധിതരെ കണ്ടുപിടിച്ച് രക്തപരിശോധന (സ്പിയർ / ആർ.ഡി.റ്റി) നടത്തി രോഗമുള്ളവർക്ക് സമ്പൂർണ്ണ ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കുന്നു. അതുപോലെ പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ, ആശുപത്രികൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ വരുന്ന പനി

ബാധിതരുടെ രക്തം 24 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ പരിശോധിച്ച് മലമ്പനി ബാധിതർക്ക് സമ്പൂർണ്ണ ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കുന്നുണ്ട്.

മലമ്പനി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടാൽ 48 മണിക്കൂറിനകം ആ പ്രദേശത്ത് രോഗബാധയെ സംബന്ധിച്ചും, കൊതുക്കളെ സംബന്ധിച്ചും, കാര്യകാരണ വിശകലനം നടത്തി നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ (കോൺടാക്ട് സർവ്വേ, മാസ് സർവ്വേ, ഐ.ആർ.എസ്, ഐ.എസ്.എസ്, ഫോഗിംഗ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള സംയോജിത കൊതുക് നിയന്ത്രണം) പത്തു ദിവസത്തിനകം പൂർത്തിയാക്കി വരുന്നു. 2016 ഡിസംബർ മുതൽ മലമ്പനി രോഗം കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും നോട്ടീഫൈഡ് ആക്കി സർക്കാർ ഉത്തരവിറക്കിയിട്ടുണ്ട്. മലമ്പനി സ്ഥിരീകരിച്ചാൽ 24 മണിക്കൂറിനകം ചികിത്സ ആരംഭിക്കുകയും, മലമ്പനിയുടെ ദേശീയ ചികിത്സാ മാതൃരേഖ അനുസരിച്ചുള്ള സമ്പൂർണ്ണ ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എല്ലാ ആശുപത്രികളിലും, മരുന്നിന്റെയും, ചികിത്സാ മാർഗ്ഗരേഖയുടെയും ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

മലമ്പനി ബാധിതരുടെ തുടർ രക്തപരിശോധന ചികിത്സ ആരംഭിച്ച് 3, 14, 28-ാം ദിവസങ്ങളിൽ വീണ്ടും നടത്തി രോഗം പൂർണ്ണമായി ഭേദമായി എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തി വരുന്നു. രോഗ നിർണ്ണയത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി എല്ലാ പോസിറ്റീവ് രക്ത സ്മിയറുകളും, നെഗറ്റീവ് സ്മിയറുകളുടെ 5 % ക്രോസ് ചെക്കിംഗിനു വിധേയമാക്കി വരുന്നു. മലമ്പനി രോഗ നിയന്ത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമായി മലമ്പനി കൊതുക്കളുടെ നിരീക്ഷണവും, നിയന്ത്രണവും ജില്ലാ വെക്ടർ കൺട്രോൾ യൂണിറ്റുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. സഞ്ചരിക്കുന്ന പരിശോധനാ ടീമുകൾ (എം.എസ്.ടി), മൈഗ്രസ് സ്മീനിംഗ് ടീം, മലമ്പനി വ്യാപന സാധ്യത നിലനിൽക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലും, പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങളിലും, രോഗനിരീക്ഷണം നടത്തുന്നതിന് 8 ജില്ലകളിൽ ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസീനോടനുബന്ധിച്ച് സ്പെഷ്യൽ ടീം രൂപീകരിച്ചിരുന്നു. ഇത്തരം ടീമുകൾ ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളുടെ താമസ സ്ഥലങ്ങൾ, നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ, തുടങ്ങിയവ സന്ദർശിച്ച് മലമ്പനി, മന്ത്, കാലാ അസർ, കഷ്ടരോഗം മുതലായ രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്ന്

പരിശോധിച്ച് രോഗമുള്ളവർക്ക് ആവശ്യമായ ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കി വരുന്നുണ്ട്.

ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർക്ക് ബോധവൽക്കരണം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങൾ, ശിൽപ്പശാലകൾ തുടങ്ങിയവ സംഘടിപ്പിക്കുകയും, അച്ചടിച്ച ബോധവൽക്കര സാമഗ്രികൾ വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു വരുന്നു.

മലമ്പനി പരിശോധിക്കുന്നതിന് ദൃഢ പരിശോധനാ കിറ്റുകൾ, ലാബ് ടെക്നീഷ്യൻമാർ ഇല്ലാത്ത പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയും അതിഥി സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളുടെ രക്ത പരിശോധനക്കും മറ്റുമായി ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മലമ്പനി ചികിത്സക്ക് ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ (ക്ലോറാക്വിൻ) പ്രി മാക്വിൻഹെസിറ്റി - എസ്.പി, എ.സി.റ്റി ഇൻജക്ഷനുകൾ, കീടനാശിനികൾ, ഉപകരണങ്ങൾ (മൈക്രോസൂപ്പ് ഫോഗിങ്ങ് മെഷീൻ, സ്പ്രേയർ, കീടനാശിനിയിൽ മുക്കിയ കൊതുക് വലകൾ തുടങ്ങിയവ) യഥാസമയം ആവശ്യാനുസരണം ലഭ്യമാക്കി വരുന്നു. നിലവിൽ ആലപ്പുഴ, പത്തനംതിട്ട, കോട്ടയം, എറണാകുളം ജില്ലകളിൽ നിന്നും 2008 മുതൽ തദ്ദേശീയ മലമ്പനി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. മറ്റു ജില്ലകളിൽ നിന്നെല്ലാം വളരെ കുറച്ച് കേസുകൾ ഓരോ വർഷവും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. തദ്ദേശീയ മലമ്പനിയുടെ തോത് കഴിഞ്ഞ 2 വർഷമായി കുറഞ്ഞു വരുന്നതായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. 2018 ൽ മലമ്പനി മൂലം തദ്ദേശവാസികളാൽ തന്നെ മരണപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്നുള്ളതും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതിയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

മത്തരോഗ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

മത്തരോഗം 2020 ഓടെ കേരളത്തിൽ നിന്നും നിവാരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമായി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. കേരളത്തിൽ പത്തനംതിട്ട, ഇടുക്കി, വയനാട് ഒഴികെയുള്ള 11 ജില്ലകളാണ് മത്തരോഗ വ്യാപന സാധ്യതയുള്ളതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഈ ജില്ലകളിൽ മത്തരോഗ നിവാരണ സമൂഹ ചികിത്സാ പരിപാടി (എഫഡിഎ) 2004 മുതൽ വർഷംതോറും നടത്തിയിരുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി 9 ജില്ലകളിൽ (പാലക്കാട്, മലപ്പുറം ഒഴികെ) മത്തു വിരബാധിതരുടെ തോത് കുറഞ്ഞതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ മത്തരോഗ വ്യാപന സാധ്യത സർവ്വേ അഥവാ ടാസ്, ആറ്, എഴ് വയസ്സുള്ള കുട്ടികളിൽ

വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കി മന്തുരോഗ വ്യാപനം കുറഞ്ഞതായി ഉറപ്പാക്കി.

2018 ൽ മന്തുരോഗ സമൂഹ ചികിത്സാ പരിപാടി നടപ്പാക്കിയത് പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ മാത്രമാണ്. 90 % പേർ ജില്ലയിൽ ഗുളിക കഴിച്ചിരുന്നു. നിലവിൽ പാലക്കാട് ജില്ലയിലും മലപ്പുറത്തെ പൊന്നാനി മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലുമാണ് മന്തുരോഗ വ്യാപനം നിലനിൽക്കുന്നത്. ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ 2019 ആഗസ്റ്റ് 18 മുതൽ മന്തുരോഗ സമൂഹ ചികിത്സാ പരിപാടി നടത്തുന്നതാണ്.

തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ലകളിൽ ടാസിന്റെ രണ്ടു ഘട്ടങ്ങൾ വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആലപ്പുഴയിൽ ബ്രൂഗിയാ റാപ്പിഡ് ടെസ്റ്റ് കിറ്റുകൾ ലഭ്യമാകുന്ന മുറയ്ക്ക് രണ്ടാം ഘട്ടം പൂർത്തിയാക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്.

കൊല്ലം, കോട്ടയം ജില്ലകളിൽ 2015 മുതൽ ആരംഭിച്ച ടാസിന്റെ മൂന്നു ഘട്ടങ്ങളും വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ഈ രണ്ടു ജില്ലകളിലും പ്രകടമായ മന്തുരോഗ ലക്ഷണമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി മോർബിഡിറ്റി സർവ്വേയും ഏപ്രിൽ 29 മുതൽ മെയ് 12 വരെ നടത്തിയിരുന്നു. ഇവർക്കാവശ്യമായ പരിചരണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ MMDP ക്ലിനിക്കുകൾ വഴി ലഭ്യമാക്കി വരുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിൽ ടാസ് വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കിയ 9 ജില്ലകളിലും പോസ്റ്റ് MDA സർവ്വേയലൻസ് നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ഒക്ടോബർ, നവംബർ മാസങ്ങളിൽ 6 മുതൽ 9 വയസ്സുവരെയുള്ള കുട്ടികളുടെ രാത്രികാല രക്തപരിശോധന, കൃത്യ ക്ക് കൊളുതിന്റെ സാന്നിധ്യം പഠനം, ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളുടെ രാത്രികാല രക്തപരിശോധന, മന്തുരോഗികൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിചരണവും, വൃഷണ സഞ്ചിയിലെ വീക്കമുള്ളവർക്ക് ഓപ്പറേഷനും നടത്തി വരുന്നുണ്ട്. ഇതിനുപുറമെ തദ്ദേശവാസികളുടെ രാത്രികാല രക്ത പരിശോധനയും എല്ലാ മാസവും നടത്തി വരുന്നുണ്ട്. തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ജില്ലാ/ജനറൽ താലൂക്ക് ആശുപത്രികളിൽ ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം മന്തിന്റെ സൂക്ഷ്മ വിരകളെ കണ്ടെത്തുവാനുള്ള രക്ത പരിശോധനാ ക്ലിനിക്കുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

മന്തുരോഗ നിവാരണം സാധ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള രണ്ടാമത്തെ പ്രവർത്തനമായ മോർബിഡിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് അഥവാ പ്രകടമായ മന്തുരോഗമുള്ളവരുടെ ആരോഗ്യ പരിചരണവും നടത്തി വരുന്നുണ്ട്. ഇതിനായി രോഗ സാധ്യതയുള്ള ജില്ലകളിലും മോർബിഡിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് ആന്റ് ഡിസെബിലിറ്റി ക്ലിനിക്കുകൾ, ജില്ലാ/ജനറൽ/താലൂക്ക് ആശുപത്രികളിൽ പ്രവർത്തന സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പത്തനംതിട്ട, ഇടുക്കി, വയനാട് ജില്ലകളിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ആശുപത്രികളിൽ ഇത്തരം ക്ലിനിക്കുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഇത്തരം ക്ലിനിക്കുകളിലെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് എല്ലാ ജില്ലകളിലും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഡോക്ടർമാർക്കും, സ്റ്റാഫ് നഴ്സിനും, ആലപ്പുഴ മെഡിക്കൽ കോളേജിലെ ഹൈലേറിയ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽ വച്ച് 3 ദിവസം നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

കൂടാതെ വീട്ടിൽ വെച്ചു ചെയ്യാവുന്ന പരിചരണ മാർഗ്ഗങ്ങളും, വ്യായാമ മുറികളും, രോഗിയേയും, ബന്ധുക്കളെയും പഠിപ്പിച്ച് അവർ അത് ചെയ്യുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുവാനുള്ള പരിശീലനം ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർക്കും, ആശ മുതലായ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർക്കും നൽകി വരുന്നുണ്ട്. പുരുഷൻമാരിലെ വൃഷണ വീക്കവും, സ്ത്രീകളിലെ സ്തന വീക്കവും ഓപ്പറേഷനിലൂടെ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുവാനായി ഒരു സർജന്റെ സേവനം തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട എല്ലാ ജില്ലാ / ജനറൽ ആശുപത്രികളിലും ഉറപ്പു വരുത്തുവാനുള്ള നിർദ്ദേശം എല്ലാ ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാർക്കും നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

കാലാ അസർ

കാലാ അസർ നിവാരണം ചെയ്യുന്നതിന്റെ ആദ്യ പടിയായി ജില്ലകളിൽ രോഗസാധ്യത നിലനിൽക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ (ഹോട്ട്സ്പോട്ട്സ്) കണ്ടെത്തി അവിടെ രോഗ നിരീക്ഷണവും പ്രാണി നിരീക്ഷണവും ഊർജ്ജിതമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഈ രോഗം കൂടുതലായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും എത്തുന്ന ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളെയും, സമീപവാസികളെയും, ആർ.കെ. 39 കിറ്റുകൾ ഉപയോഗിച്ച് രോഗനിർണ്ണയം നടത്തുവാനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. രോഗചികിത്സയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ഇൻജക്ഷൻ ലിപ്പോസോമൽ അംഫോട്ടെറിസിൻ ബി, മിൽറ്റിഫോസിൻ ഗുളിക എന്നിവ

ആവശ്യാനുസരണം ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ സാന്റ് ഫ്ലൈ (മണലിച്ച്) കൂടുതലായി കാണുന്ന പ്രദേശങ്ങളുടെ മാപ്പിംഗ് നടത്തി അവിടെ സംയോജിത പ്രാണി നിയന്ത്രണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിച്ചു വരുന്നു. ഇതിന് പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലെയും, ജില്ലാ വെക്ടർ കൺട്രോൾ യൂണിറ്റുകളിലെയും ഫീൽഡ് തല ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനവും നൽകി വരുന്നു. ഇതിനായി വി.സി.ആർ.സി, എൻ.സി.ഡി.സി. മുതലായ ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണവും തേടിയിട്ടുണ്ട്.

കുറിപ്പ്

അശ്വമേധം ലെപ്രസി കേസ് ഡിറ്റക്ഷൻ ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, പാലക്കാട്, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കാസർഗോഡ് തുടങ്ങിയ ജില്ലകളിൽ പരിശീലനം ലഭിച്ച ഒരു പുരുഷ വോളന്റിയറും ഒരു ആശ വർക്കറും അടങ്ങുന്ന ടീം മുഴുവൻ വീടുകളും സന്ദർശിച്ച് ആളുകളെ പരിശോധിച്ച് കുഷ്മരോഗത്തിനു സമാനമായ ലക്ഷമുള്ളവരെ രോഗനിർണ്ണയത്തിന് വിധേയമാക്കുകയുണ്ടായി. 56732 സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ 5725 സൂപ്പർവൈസർമാരുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ 6251687 വീടുകൾ സന്ദർശിക്കുകയും 22113795 ആളുകളെ പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ 194 കുഷ്മരോഗ ബാധിതരെ കണ്ടുപിടിക്കാനും ചികിത്സ ആരംഭിക്കുവാനും സാധിച്ചു. ഇതിൽ 114 കുഷ്മരോഗബാധിതരെ (Multibacillary) അംഗവൈകല്യത്തിലോട്ടു പോകുന്നതിനു മുമ്പേ കണ്ടുപിടിക്കാനും ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കുവാനും സാധിച്ചു എന്നത് എടുത്തു പറയേണ്ട വസ്തുതയാണ്. 2018-19 വർഷത്തിൽ ആദിവാസി സമൂഹത്തിൽ നിന്നും കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ട 28 കുഷ്മരോഗബാധിതരിൽ 23 പേരെയും അശ്വമേധം ക്യാമ്പയിനിലൂടെയാണ് കണ്ടുപിടിച്ചത് എന്നതും ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് നടത്തിയ വിവിധ ആരോഗ്യ ബോധവൽക്കരണ ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി ലെപ്രസിയുടെ ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചും ചികിത്സയെ കുറിച്ചും ആളുകൾക്ക് ലഭിച്ച അറിവ് കുഷ്മരോഗത്തിന്റെ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന് സഹായകമാകും. കുഷ്മരോഗം മൂലം അംഗവൈകല്യം സംഭവിച്ചവരുടെ വൈകല്യം കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള Reconstructive Surgery (RCS) തീകച്ചും

സൗജന്യമായി നടത്തി വരുന്നു. ഇപ്രകാരം ഈ സാമ്പത്തിക വർഷം കഷ്ടരോഗം മൂലം വൈകല്യം സംഭവിച്ചവർക്കായി 11 വ്യക്തികൾക്ക് സർജറി (RCS) നടത്തുകയുണ്ടായി.

ലൈപ്രസി കേസ് ഡിറ്റക്ഷൻ ക്യാമ്പയിൻ കഷ്ടരോഗ നിർമ്മാർജ്ജന പക്ഷാചരണം എന്നിവയോടനുബന്ധിച്ച് എഫ്.എം. റെയിയോയിലൂടെയും വിവിധ സോഷ്യൽ മീഡിയയിലൂടെയും കഷ്ടരോഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സന്ദേശങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

കൂടാതെ പ്രമുഖ ചാനലുകളിലൂടെ സമൂഹത്തിൽ ജനസമ്മതരായ വ്യക്തികളുടെ കഷ്ടരോഗത്തെ കുറിച്ചുള്ള സന്ദേശം പൊതുജനങ്ങളിൽ എത്തിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ജനപ്രിയ പരിപാടിയായ Flowers ചാനലിന്റെ ഡിസംബർ 3, 2018 ൽ സംപ്രേഷണം ചെയ്ത "ഉപ്പും മുളകും" എന്ന പരിപാടിയിൽ കഷ്ടരോഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള എപ്പിസോഡ് ഏറെ ജനശ്രദ്ധ പിടിച്ചുപറ്റി. അശ്വമേധം രണ്ടാം റൗണ്ടിനോടനുബന്ധിച്ച് ഏപ്രിൽ 28-ാം തീയതി രേൽ പറഞ്ഞ എപ്പിസോഡ് പുനർസംപ്രേഷണം ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

സംസ്ഥാനത്തിൽ വിപുലമായ തോതിൽ നടത്തപ്പെട്ട ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികളുടെ ഭാഗമായി കഷ്ടരോഗ ലക്ഷണമുള്ളവർ സാമൂഹ്യ തന്നെ ആശുപത്രികളിൽ എത്തുന്നു എന്നത് ഏറെ ശ്രദ്ധേയമായ കാര്യമാണ്. കഷ്ടരോഗത്തിനോടുള്ള സമൂഹത്തിന്റെ സമീപനത്തിൽ വ്യത്യസ്തം വന്നു എന്നതിന്റെ തെളിവാണ്.

ക്ഷയം

സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള "എന്റെ ക്ഷയരോഗ മുക്ത കേരളം" പദ്ധതിക്ക് സർക്കാർ രൂപം നൽകുകയുണ്ടായി. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി 64 പുതിയ അംഗീകൃത ക്ഷയരോഗ പരിശോധനാകേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. നിലവിലെ ആകെ 586 അംഗീകൃത കഫപരിശോധനാ കേന്ദ്രങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്ത് ഉണ്ട്. ഇതു കൂടാതെ ക്ഷയരോഗ നിർണ്ണയവും മരുന്നുകളോടുള്ള പ്രതിരോധ ശേഷിയും കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്ന 20 സിബിനാറ്റ് മെഷീനുകൾ സർക്കാർ മേഖലയിലും 12 മെഷീനുകൾ സബ്സിഡി നിരക്കിൽ സ്വകാര്യ മേഖലയിലും സ്ഥാപിച്ചു. 2 സഞ്ചരിക്കുന്ന സിബിനാറ്റ് മെഷീൻ പട്ടികവർഗ്ഗ കോളനികൾ, ചേരിപ്രദേശങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചും പ്രവർത്തിപ്പുവരുന്നു.

ക്ഷയരോഗ ബാധിതരെ ടെസ്റ്റ് ചെയ്യുന്ന നിരക്ക് 1258/100000 ജനസംഖ്യയിൽ നിന്നും 1406/100000 എന്ന നിരക്കിലേക്ക് 2018 വർഷം ഉയർന്നു. അതാത് ജില്ലകളിൽ തന്നെ ചികിത്സ ലഭിക്കുന്ന ടീറ്റ്മെന്റ് സെന്ററുകൾ എല്ലാ ജില്ലകളിലും സ്ഥാപിച്ചു. ഇതിന്റെയെല്ലാം ഫലമായി ക്ഷയരോഗം കാരണമുള്ള മരണ നിരക്ക് 4% ആയി കുറഞ്ഞു.

രോഗിക്കുണ്ടാകുന്ന അധിക സാമ്പത്തിക ബാധ്യത കുറയ്ക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായും ക്ഷയരോഗ നിർണ്ണയവും ചികിത്സയും സാർവ്വത്രികമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായും 238 സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളെ പദ്ധതിയിൽ പങ്കാളികളാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ എത്തുന്ന രോഗികൾക്ക് രോഗ നിർണ്ണയത്തിനും ചികിത്സയ്ക്കും സർക്കാർ മേഖലയിൽ ലഭ്യമായ പരിശോധനകളും മരുന്നുകളും സൗജന്യമായി സ്വകാര്യ ആശുപത്രിയിൽ വച്ച് തന്നെ രോഗിക്ക് ലഭിക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ 5182 പേരെ 2018 ൽ ചികിത്സിച്ചു. ക്ഷയരോഗ നിർണ്ണയത്തിനായി എക്സ്പോസൗജന്യമായി രോഗിക്ക് ലഭിക്കുവാൻ പ്രത്യേക ഫണ്ടും പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ മെഡിക്കൽ അസോസിയേഷന്റെ സഹായത്തോടെ 'സാംപിൾ ട്രാൻസ്ഫോർട്ട് സംവിധാനം' ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ അക്കാഡമി ഓഫ് പൾമനോളജിസ്റ്റ് ആന്റ് ക്രിട്ടിക്കൽ കെയർ മെഡിസിൻ സംഘടനയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എല്ലാ മെഡിക്കൽ പ്രൊഫഷണൽ സംഘടനകളും 'ക്ഷയരോഗ മുക്ത കേരളം' പദ്ധതിക്ക് സഹായങ്ങൾ നൽകി വരുന്നു.

മൂന്നാം ഘട്ടത്തിൽ ക്ഷയരോഗ സാധ്യത സമൂഹത്തിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന പ്രമേഹം, ദീർഘകാല ശ്വാസകോശ രോഗങ്ങൾ, പുകവലി, പോഷകാഹാരക്കുറവ് എന്നിവ നിയന്ത്രിക്കുവാനും കുറയ്ക്കുവാനുമുള്ള പദ്ധതികൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കും. ദീർഘകാല ശ്വാസകോശ രോഗ നിയന്ത്രണത്തിനായി 'ശ്വാസ്' പദ്ധതിയും സർക്കാർ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇടുക്കി, വയനാട് ജില്ലകളിലെ ക്ഷയരോഗ സാധ്യത അധികമായുള്ള വ്യക്തികൾക്ക് ക്ഷയരോഗാണുവിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം വളരെ നേരത്തെ ശരീരത്തിലുള്ള ലേറ്റസ്റ്റ് ടി.ബി. ഇൻഫെക്ഷന്റെ നിർണ്ണയവും ചികിത്സയും ഈ വർഷം തന്നെ ആരംഭിക്കുവാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പും പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്.

ക്ഷയരോഗ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ 87 % ഭവനങ്ങളും പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ സന്ദർശിക്കുകയും ക്ഷയരോഗ സാധ്യതാ നിർണ്ണയവും ബോധവൽക്കരണവും നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി നടത്തിയ ഒന്നാംഘട്ട സർവ്വേയിൽ സംസ്ഥാനത്തെ ആകെയുള്ള 8560731 വീടുകളിൽ 7428864 (87 %) വീടുകളിൽ സർവ്വേ നടത്തുകയും 63070 പേരെ പരിശോധനയ്ക്ക് ആയി റഫർ ചെയ്യുകയും 26487 പേരെ ക്ഷയരോഗ പരിശോധന നടത്തി 325 പേർക്ക് ക്ഷയരോഗം കണ്ടെത്തുകയും ചികിത്സയ്ക്ക് വിധേയമാക്കുകയും ചെയ്തു. ക്ഷയരോഗ സാധ്യത അധികമായുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളവരെ പഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ സന്ദർശിച്ച് രോഗലക്ഷണങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കുന്ന രണ്ടാംഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ 410 പഞ്ചായത്തുകളിൽ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. സംസ്ഥാനത്തെ 871 പഞ്ചായത്ത്, 74 മുനിസിപ്പാലിറ്റി, 6 നഗരസഭകളിലും ക്ഷയരോഗ നിർമ്മാർജ്ജന ടാസ്റ്റ് ഫോർസുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്ഷയരോഗ ചികിത്സ തുടക്ക് മുടങ്ങുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ 334 പഞ്ചായത്തുകളിൽ ടീറ്റ്മെന്റ് സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പുകളും രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വായുജന്യരോഗ പ്രതിരോധ നടപടികളുടെ ഭാഗമായി എല്ലാ ക്ഷയരോഗ ബാധിതർക്കും 'വായുജന്യ പ്രതിരോധ കിറ്റ്' നൽകുന്നുണ്ട്. സമൂഹത്തിൽ ബോധവൽക്കരണത്തിനായി 'ഇവരല വിപ്ലവം' നടന്നു വരുന്നു. ആശുപത്രികൾ വായുജന്യ രോഗ പ്രതിരോധ സംവിധാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുവാനുള്ള 'കഫ് കോർണ്ണർ' സംവിധാനങ്ങളും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

ക്ഷയരോഗ നിവാരണം എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിലേയ്ക്കായി കേരളത്തിന്റെ പൊതുമേഖലയും സ്വകാര്യ മേഖലയും സംയുക്തമായി വിഭാവനം ചെയ്ത പദ്ധതിയാണ് സ്റ്റേറ്റ് ക്ഷയരോഗം സ്ഥിതികരിക്കുന്ന രോഗികൾക്ക് അവർ അർഹിക്കുന്ന ശരിയായ ചികിത്സ തടസ്സമില്ലാതെ ലഭിക്കുവാൻ സഹായിക്കുന്ന ഒരു ഏകജാലക സംവിധാനമാണ് സ്റ്റേറ്റ് പദ്ധതി.

മഞ്ഞപ്പിത്തം / വയറിളക്ക രോഗങ്ങൾ

വയറിളക്കം പ്രതിരോധിക്കുന്നതിന് കാലേക്കൂട്ടി ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം നൽകുകയും, രോഗ നിയന്ത്രണ സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ പി.എച്ച്.സി. / സി.എച്ച്.സി. മുതൽ എല്ലാ ആശുപത്രികളിലും RRT കൂടുകയും ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ അടിയന്തിര തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. വയറിളക്ക രോഗം ഉണ്ടായാൽ ഉടൻ തന്നെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിനും പ്രതിരോധ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ സംവിധാനം ആരോഗ്യ വകുപ്പ് കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ORS ന്റെ ലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്തുകയും 1000 വീടുകൾക്ക് ORS Depot സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ സിങ്ക് ഗുളികകളുടെ ലഭ്യത ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഉറപ്പു വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വയറിളക്ക രോഗം ബാധിയാതിരിക്കാൻ സ്വീകരിക്കേണ്ട വ്യക്തി ശുചിത്വം, പരിസര ശുചിത്വം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കൊപ്പം നിർജ്ജലീകരണം തടയുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വ്യാപകമായി നൽകി വരുന്നു. കിണർ തുടങ്ങിയ ജലസ്രോതസ്സുകൾ ക്രമമായി ക്ലോറിനേറ്റ് ചെയ്യുവാനും ജലഗുണ നിലവാര പരിശോധന നടത്തുന്നതിനുമുള്ള നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ പി.എച്ച്.സി. / സി.എച്ച്.സി. സബ് സെന്ററുകളിലും ബ്ലീച്ചിംഗ് പൗഡർ ക്ലോറിൻ ഗുളിക എന്നിവ വേണ്ടത്ര സ്റ്റോക്ക് ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിഥി സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികൾ ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലും അവരുടെ വാസസ്ഥലങ്ങളിലും കർശനമായ പരിശോധന ക്രമമായി നടത്തി വരുന്നു. 'Healthy Kerala' Programme-ന്റെ ഭാഗമായി ഭക്ഷ്യ ഉത്പാദന വിതരണ വിൽപന ശാലകളിൽ പരിശോധന നടത്തുകയും, ശുചിത്വ സാഹചര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശവും, ആവശ്യമായ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ക്രമമായി നടത്തി വരുന്നു.

വയനാടു ജില്ലയിലെ മേപ്പാടിയിൽ 08-05-2019 തീയതി കോളറ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുകയും അത് വളരെ ഫലപ്രദമായിട്ട് നിയന്ത്രിക്കാനും സാധിച്ചു.

HML Estate അധികൃതരുടെയും, മേപ്പാടിയിലുള്ള സ്വകാര്യ മെഡിക്കൽ കോളേജ് അധികൃതരുടെയും സഹായത്തോടെ നിയന്ത്രണ വിധേയമാക്കി. IDCF (Interfied diarrhea

Control Fortnight) May 28 മുതൽ June 8 വരെ ആചരിച്ചു വരുന്നു.

വയറിളക്കരോഗം മൂലമുള്ള മരണങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി DCF നടപ്പാക്കി വരുന്നു. വയറിളക്കം മൂലമുള്ള കുട്ടികളുടെ മരണം ഇല്ലാതാക്കുക എന്നതാണ് ഈ പ്രോഗ്രാമിന്റെ അന്തിമമായ ലക്ഷ്യം. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ നീർജലീകരണം തടയുന്നതിനും, അതിലൂടെ വയറിളക്ക രോഗം മൂലമുള്ള മരണം ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു കൂട്ടം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജസ്വലമായും തീവ്രമായും നടപ്പിലാക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

വയറിളക്ക രോഗങ്ങൾക്കുള്ള ചികിത്സ മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ORS Zn Corners സ്ഥാപിക്കുകയും ഉള്ളവയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അഞ്ചു വയസ്സിനു താഴെയുള്ള കുട്ടികൾ ഉള്ള വീടുകൾ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ / ആശാ പ്രവർത്തകർ സന്ദർശിക്കുകയും വയറിളക്ക രോഗ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നു. അതോടൊപ്പം ORS, Zn എന്നിവയുടെ പ്രാധാന്യവും ഉപയോഗവും, ORS കലക്കുന്ന വിധവും, ബോധവൽക്കരണം എന്നിവ നടത്തുന്നു. സൂര്യകളിപ്പും, വാർഡുതല മിറ്റിംഗുകളിലും 'Hand Wash Technique' ന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നു. ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് Water tank cleaning, കിണർ വൃത്തിയാക്കൽ, ക്ലോറിനേഷൻ, ക്ലോറിൻ tab വിതരണം എന്നിവ നടത്തി വരുന്നു.

സുസ്ഥിര വികസനം ലക്ഷ്യമാക്കി സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച നവകേരള മിഷനിലെ ഒരു പദ്ധതിയാണ് ആർദ്രം. ടി പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്തെ ആരോഗ്യരൂപത്ത് മെച്ചപ്പെട്ട സംവിധാനങ്ങളാണ് സർക്കാർ ഏർപ്പെടുത്തി വരുന്നത്. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ കടുബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി ഉയർത്തുക വഴി പ്രാഥമിക തലത്തിൽ തന്നെ മികച്ച ചികിത്സാ സൗകര്യങ്ങളും രോഗ നിർണ്ണയ സൗകര്യവും ഏർപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിച്ചു. താമുക്ക് ആശുപത്രികളിൽ നിശ്ചിത മാനദണ്ഡങ്ങളോടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി സ്പെഷ്യാലിറ്റി ഡോക്ടർമാരെ നിയമിച്ച് മെച്ചപ്പെട്ട ചികിത്സാ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. ജില്ലാ/ജനറൽ ആശുപത്രികളിൽ കാത്ത് ലാബ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള സൂപ്പർ സ്പെഷ്യാലിറ്റി ചികിത്സാ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. കീഫ്ബി

പദ്ധതി പ്രകാരം അംഗീകൃത ഏജൻസികൾ മുഖേന വൻകിട നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. കാത്ത് ലാബ്, ഡയാലിസിസ് യൂണിറ്റ് എന്നീ സേവനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു.

ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്ന ശേഷം സുൽത്താൻ ബത്തേരി, മലപ്പുറം, പത്തനംതിട്ട എന്നീ പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലാബുകൾ പുതുതായി ആരംഭിച്ചു. പൊന്നാനിയിൽ പുതുതായി സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും ആശുപത്രി അനുവദിക്കുകയും പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

ആർദ്രം പദ്ധതി പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ ആശുപത്രികളിൽ ആയി 721 അധിക തസ്തികകൾ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിലായി അനുവദിക്കപ്പെട്ടു. ആർദ്രം പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചതിലൂടെ മെച്ചപ്പെട്ട സേവനം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നൽകുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആർദ്രം പദ്ധതിയുടെ രണ്ടാംഘട്ട പ്രൊപ്പോസൽ സർക്കാർ പരിഗണനയിലാണ്.

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം

നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പൊതുവിദ്യാലയങ്ങളെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള സമയ ബന്ധിത കർമ്മ പദ്ധതിയാണ് പൊതുവിദ്യാഭ്യാസസംരക്ഷണ യജ്ഞം. എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും സൗജന്യവും സാർവ്വത്രികവുമായ ഗുണമേന്മ വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പുവരുത്തണമെന്നാണ് സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ വിദ്യാഭ്യാസ ഇടപെടലുകളുടെ അടിസ്ഥാന സന്ദേശം. ഇത് മുൻനിർത്തി നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികളുടെ പ്രവർത്തന പുരോഗതി താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

1. ഒരദ്ധ്യായന വർഷം ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 200 പ്രവൃത്തി ദിനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി കരട് രേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ആയത് പരിഗണിച്ചാണ് ഈ വർഷത്തെ അക്കാദമിക കലണ്ടർ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.
2. ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിലും പ്രീപ്രൈമറി മുതൽ ഹയർസെക്കൻഡറി വരെയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്ത് ആയിരം സ്കൂളുകളെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളായി ഉയർത്തുന്ന

പദ്ധതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മുഴുവൻ വിദ്യാലയങ്ങളെയും മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ഭൗതിക സൗകര്യ വികസനത്തിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഒന്നാം ഘട്ടം എന്ന നിലയ്ക്ക് 2017-18 വർഷം ഒരു നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ ഒരു സ്കൂൾ വീതം തെരഞ്ഞെടുത്ത് 5 കോടി കിഫ്ബി ധനസഹായത്തോടെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രമാക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 141 സ്കൂളുകളെ തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 138 സ്കൂളുകളുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. ബാക്കി സ്കൂളുകളുടെ ടെണ്ടർ നടപടി സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി 1000 കുട്ടികളിൽ കൂടുതൽ പഠിക്കുന്ന 229 സ്കൂളുകളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും അതിൽ 70 സ്കൂളുകൾക്ക് കിഫ്ബി ധനസഹായം അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത സ്കൂളുകളുടെ ടെണ്ടർ നടപടി പൂർത്തിയാക്കി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. 115 സ്കൂളുകളുടെ DPR കിഫ്ബി അംഗീകരിച്ച് ടെണ്ടർ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കി വരുന്നു. ബാക്കിയുള്ള സ്കൂളുകൾക്ക് കിഫ്ബി അംഗീകാരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. കൂടാതെ 2018-19 വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റ് പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ (കിഫ്ബി ധനസഹായത്തോടെ) 1000 കുട്ടികളിൽ കൂടുതൽ പഠിക്കുന്ന 166 സ്കൂളുകൾക്ക് 3 കോടി രൂപയുടേയും 500-1000 കുട്ടികൾ പഠിക്കുന്ന 444 സ്കൂളുകൾക്ക് 1 കോടി രൂപയുടേയും നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഭരണാനുമതി ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്.

3. ഹൈസ്കൂൾ- ഹയർസെക്കൻഡറി തലത്തിൽ എല്ലാ ക്ലാസ്സ് മുറികളും ഹൈടെക് ക്ലാസ്സ് മുറികളാക്കി കാലോചിതമായ ബോധന വിദ്യകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പഠന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പുതിയ മാനം നൽകുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 8 മുതൽ 12 വരെയുള്ള 45000 ക്ലാസ്സ് മുറികളെ സാങ്കേതിക വിദ്യാ സൗഹൃദമാക്കുന്ന നടപടികൾ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. കൈറ്റാണ് ഈ

പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത്. സാങ്കേതിക വിദ്യാ സൗഹൃദ ക്ളാസ്സ് മുറികളിൽ ആവശ്യമായ ഇ -റിസോഴ്സ് ഉറപ്പാക്കാൻ സമഗ്ര പോർട്ടൽ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒന്നു മുതൽ പന്ത്രണ്ട് വരെ ക്ളാസ്സുകൾക്കായുള്ള സമഗ്രസൂത്രണവും സൂക്ഷ്മതലസൂത്രണവും നടത്താനാവശ്യമായ വിഭവങ്ങൾ ഇതിനകം വികസിപ്പിച്ചു. 8 മുതൽ 10 വരെ ക്ളാസ്സുകളിലേക്കുള്ള ഡിജിറ്റൽ റിസോഴ്സുകൾ വികസിപ്പിച്ച് കഴിഞ്ഞു. ഹയർസെക്കൻഡറി ക്ളാസ്സുകളിലേക്ക് ഒന്നാം പാദത്തിനാവശ്യമായ ഡിജിറ്റൽ റിസോഴ്സ് പ്രധാന വിഷയങ്ങൾക്കെല്ലാം സജ്ജമായി. പ്രൈമറി സ്കൂളുകളെ സാങ്കേതിക വിദ്യാ സൗഹൃദമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രൈമറി തലത്തിലെ ഡിജിറ്റൽ റിസോഴ്സ് വികാസം നടന്നു വരുന്നു.

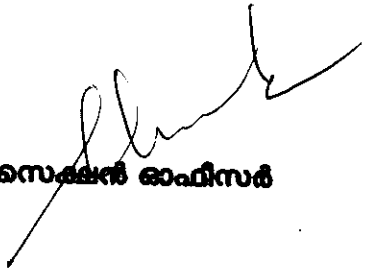
4. സമൂഹത്തിന്റെ ഇടപെടലുകളോടെ കാലോചിതമായ വികസനം ഉറപ്പാക്കി പൊതുവിദ്യാലയങ്ങളുടെ പ്രസക്തി വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനായി വിദ്യാലയ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പൊതു സമൂഹം വലിയ തോതിൽ പങ്കാളികളാകുന്നുണ്ട്. ഭൗതിക സൗകര്യവികസനത്തിൽ വലിയ മുന്നേറ്റം പല വിദ്യാലയങ്ങളിലും രക്ഷകർത്താ സമൂഹത്തിന്റെയും പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥികളുടേയും നേതൃത്വത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ക്ളാസ്സ് മുറികൾ ഹൈടെക്കാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഭൗതിക സൗകര്യ മെച്ചപ്പെടുത്തലുകൾ സമൂഹ പങ്കാളിത്തത്തോടെയാണ് നടന്നത്. ഉപകരണങ്ങൾ മാത്രമാണ് സർക്കാർ നൽകിയത്. അക്കാദമിക് മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിൽ സക്രിയമായ പങ്ക് സമൂഹത്തിന്റെ ഭാഗത്തു നിന്നും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

5. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷ പ്രാവീണ്യമുൾപ്പടെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ആശയ വിനിമയ ശേഷിയും ജീവിത നൈപുണികളും വികസിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷാ വികാസത്തിന് ഹലോ ഇംഗ്ലീഷ് പരിപാടി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. നാല് ജില്ലകളിൽ ഭാഷാ ലാബ്

സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. പതിനാല് ജില്ലകളിൽ ഓഷാലാണ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം പുരോഗമിച്ചു വരുന്നുണ്ട്.

- 6. ഓരോ ക്ലാസ്സിലേയും വിദ്യാർത്ഥികൾ ആർജ്ജിക്കേണ്ട അറിവും നൈപുണിയും പഠന നിലവാരവും നിഷ്കർഷിക്കണം. ഓരോ ഘട്ടത്തിലും ഈ ശേഷികൾ നേടിയോ എന്ന് വിലയിരുത്തി കുറവുണ്ടെങ്കിൽ അത് പരിഹരിക്കാനാവശ്യമായ പഠന ബോധന പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കണം. പഠന ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കാനാവശ്യമായ നാനാതരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു. ഓരോ ഘട്ടത്തിലും കുട്ടി നേടേണ്ട ശേഷികൾ 8 വരെയുള്ള ക്ലാസ്സുകളിലേക്ക് എൻ.സി.ഇ.ആർ.ടി തയ്യാറാക്കിയ പഠനനേട്ടങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും 9-10 ക്ലാസ്സുകളിലേക്ക് എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടിയും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പഠനപിന്നോക്കാവസ്ഥ അഭിമുഖീകരിക്കാൻ ശ്രദ്ധ എന്ന പേരിൽ വിവിധ പഠന പിന്തുണ പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്.
- 7. തൊഴിലധിഷ്ഠിത വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട വൊക്കേഷണൽ ഹയർസെക്കന്ററി സ്കൂളുകളെ പരീക്ഷയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നാഷണൽ സ്കീം ക്വാളിഫിക്കേഷൻ ഹ്രസ്വം വർക്ക് അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് കൂടുതൽ വിദ്യാലയങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുന്ന കാര്യം പരിഗണിച്ചു വരുന്നു.
- 8. ജന പങ്കാളിത്തത്തോടെ എയ്ഡഡ് വിദ്യാലയങ്ങളുടെ നവീകരണത്തിനായി ചലഞ്ച് ഫണ്ട് നൽകി വരുന്നു.
- 9. ഒരു വിദ്യാലയത്തിനകത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന എൽ.പി, യു.പി, ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർസെക്കന്ററി വിഭാഗങ്ങളുടെ ഏകോപന സാധ്യതകളെല്ലാം പ്രയോജനപ്പെടുത്തി വരുന്നു.
- 10. ജൈവവൈവിധ്യ ഉദ്യാനവും ഓട്ടിസം പാർക്കും സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്റെ

ഭാഗമായി 2017-18 വർഷം 1200 സ്കൂളുകൾക്ക് ജൈവവൈവിധ്യ ഉദ്യാനം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് ഫണ്ട് അനുവദിക്കുകയുണ്ടായി. 2018-19 ൽ ഇതിനായി 3 കോടി രൂപ കൂടി അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും നല്ല ജൈവവൈവിധ്യ പാർക്കിന് അവാർഡ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 14 ജില്ലകളിലും ഓട്ടിസം പാർക്ക് നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം - II

കഴിഞ്ഞ രണ്ട് വർഷങ്ങളിലായി ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നു.

ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപദൗത്യം

ക്രമ നം.	വിവരം	എണ്ണം
1	ഹരിതകർമ്മസേന രൂപീകരിച്ച തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ	1032
2	ഹരിത കർമ്മസേനാംഗങ്ങളുടെ എണ്ണം	30357
3	അജൈവ മാലിന്യശേഖരണത്തിനുള്ള മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ സെന്ററുകൾ	441
4	റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി സെന്ററുകൾ	93
5	ഉറവിട മാലിന്യസംസ്കരണം സജ്ജമാക്കിയ വീടുകൾ	31.19 ലക്ഷം
6	ശേഖരിച്ച പുനഃചംക്രമണത്തിനു കൈമാറിയ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം	9708 ടൺ
7	ശേഖരിച്ച പുനഃചംക്രമണത്തിനു കൈമാറിയ ഇ-മാലിന്യം	15672 ടൺ

- പ്രതിദിനം സംസ്ഥാനത്തുണ്ടാകുന്ന ജൈവ മാലിന്യത്തിന്റെ 45% വും ഉറവിടമാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കപ്പെടുന്നു.
- 546 തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഹരിതകർമ്മ സേന പൂർണ്ണതോതിൽ പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചു.
- തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം നൽകാനായി 37 ഹരിത സഹായസ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചു.
- 17 നഗരസഭകളിലായി 170 നഗരസഭാ വാർഡുകളിൽ സീറോ വേസ്റ്റ് ഓൺ ഗ്രൗണ്ട് പദ്ധതിക്ക് തുടക്കമായി.
- ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ശക്തമായ അടിത്തറ ഒരുക്കി മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും സാതൃത്യം ക്യാമ്പയിൻ : ഒന്നാം ഘട്ടം പൂർത്തിയാക്കി, രണ്ടാം ഘട്ടം പുരോഗമിക്കുന്നു.
- എം.സി.എഫ്, ആർ.ആർ.എഫ്, ഹരിതകർമ്മസേന, ഗാർഹിക ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധികൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി കമ്പോസ്റ്റിംഗ് ഉപാധികൾ, ഹരിത സഹായ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നീ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ മാലിന്യ സംസ്കരണ ശൃംഖല യാഥാർത്ഥ്യമാക്കി.
- 69 ലക്ഷം വീടുകളിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ അവസ്ഥാപനം പൂർത്തിയാക്കി.
- 30.19 ലക്ഷം വീടുകളിൽ ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം സജ്ജമാക്കി.
- 15358 മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രോജക്റ്റുകൾ വിവിധ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ യാഥാർത്ഥ്യമാവുന്നു.
- 2020 കമ്മ്യൂണിറ്റി കമ്പോസ്റ്റ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിച്ചു.
- 1,320 വ്യവസായ സ്ഥാപനതല ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകളും 97 കമ്മ്യൂണിറ്റിതല ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകളും സ്ഥാപിച്ചു.
- അജൈവ മാലിന്യ ശേഖരണത്തിന് 1032 തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലായി 30357 അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ഹരിതകർമ്മസേന രൂപീകരിച്ചു പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചു.
- 448 തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മാലിന്യശേഖരണത്തിന് മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി (എം സി എഫ്) സ്ഥാപിച്ചു.
- സംസ്ഥാനത്തുടനീളമായി 93 റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികൾ സ്ഥാപിച്ച് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. 84 എണ്ണം നിർമ്മാണ ഘട്ടത്തിൽ.
- 9,708 ടൺ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം ശേഖരിച്ചു. അതിൽ 454 ടൺ റോഡ് ട്രാൻസിനും ബാക്കി പുനഃ ചംക്രമണത്തിനും കൈമാറി.
- 15,672 ടൺ ഇ-മാലിന്യം ശേഖരിച്ചു; പുനഃചംക്രമണത്തിനു കൈമാറി.
- പാഴ്വസ്തു വ്യാപാരികൾക്ക് രജിസ്ട്രേഷൻ: ഇതുവരെ 2350 വ്യാപാരികൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു.

- പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധത്തിന് വിദ്യാർത്ഥികളെ പങ്കെടുപ്പിച്ച് 15600 വാർഡുകളിൽ ജാഗ്രതോത്സവം സംഘടിപ്പിച്ചു. ഇതിൽ 4,90,830 പേരുടെ പങ്കാളിത്തം.
- സാമൂഹ്യ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഗ്രീൻപ്രോട്ടോക്കോൾ; ഉത്സവങ്ങളിലും ആഘോഷങ്ങളിലും ഗ്രീൻപ്രോട്ടോക്കോൾ.
- സംസ്ഥാന ജില്ലാതലങ്ങളിലായി 1400 ഓഫീസുകളിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഗ്രീൻപ്രോട്ടോക്കോൾ നടപ്പിലായി.
- കില, ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റി, പോലീസ്, പഞ്ചായത്ത്-നഗരകാര്യ വകുപ്പ്, ഗ്രാമ-നഗരസൂത്രണ വകുപ്പ്, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ വകുപ്പ്, സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, ആരോഗ്യവകുപ്പ് എന്നിവയുമായി ചേർന്ന് ഹരിത നിയമ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിച്ചു.

ജലസംരക്ഷണം - ജലസമൃദ്ധി

ക്രമ നം.	വിവരം	നീളം/എണ്ണം
1	പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച പുഴകൾ	202 കി.മീ.
2	പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച നീർച്ചാലുകൾ/തോടുകൾ	18138 കി.മീ.
3	റീച്ചാർജ്ജ് ചെയ്ത കിണറുകൾ	48936 എണ്ണം
4	നിർമ്മിച്ച കിണറുകൾ	15000 എണ്ണം
5	നവീകരിച്ച കിണറുകൾ	4625 എണ്ണം
6	നവീകരിച്ച കുളങ്ങൾ	9889 എണ്ണം
7	നിർമ്മിച്ച കുളങ്ങൾ	8675 എണ്ണം

- 1034 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നീർത്തട നടത്തം പൂർത്തിയാക്കി.
- 843 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നീർത്തടപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി.
- 202 കി.മി പുഴകൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു.
- 18,138 കി. മി നീർച്ചാലുകൾ/ തോടുകൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു.
- 48936 കിണറുകൾ റീച്ചാർജ്ജ് ചെയ്തു, 4625 കിണറുകൾ നവീകരിച്ചു.
- 8675 കുളങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു, 9889 കുളങ്ങൾ നവീകരിച്ചു.
- 1,47,239 ഏക്കർ വൃഷ്ടി പ്രദേശ പരിപാലനം നിർവ്വഹിച്ചു.
- കൂട്ടമ്പേരൂർ പുഴ, കിള്ളിയാർ, കോലറയാർ, വടക്കേപുഴ, ചാലംകോട് തോട്, മുട്ടം പറപ്പാ തോട്, കമ്പയാർ, പെരും തോട്, പുനൂർ പുഴ തുടങ്ങി മലിനമായി കിടന്ന ജലസ്രോതസുകൾ ശുദ്ധീകരിച്ചു; നീരൊഴുക്ക് സാധ്യമാക്കി.
- മീനച്ചിലാർ- മീനത്തറയാർ - കൊടുരാർ പുനസംയോജനം സാധ്യമാക്കി. 800 ഹെക്ടർ കൃഷി പുനരാരംഭിച്ചു.
- കൊല്ലം ജില്ലയിലെ കൊട്ടാരക്കര പാണ്ടിവയൽ തോട് പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച് പ്രദേശത്തെ നെൽ കൃഷി പുനരാരംഭിച്ചു.
- കാട്ടാക്കട മണ്ഡലത്തിൽ ജലസുരക്ഷയ്ക്ക് 'വറ്റാത്ത ഉറവയ്ക്കായി ജലസമൃദ്ധി' പദ്ധതി നടപ്പാക്കി.
- വരട്ടാർ നദി പുനരുജ്ജീവനം സാധ്യമാക്കി. ആദി പമ്പ- വരട്ടാർ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ രണ്ടാം ഘട്ട മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറായി.
- പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച മറ്റ് നദികളുടെ സുസ്ഥിരത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള രണ്ടാംഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു.
- കാനമ്പുഴ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. പെരും തോടിൽ പ്രത്യേക പദ്ധതിക്ക് അനുമതി നേടി.
- പുതിയ കുളങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിലൂടെയും നിലവിലുള്ള കുളങ്ങളുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിലൂടെയും 80,66,058 ഘന മീറ്റർ ജലസംഭരണ ശേഷി സാധ്യമാക്കി.

- ജലസംരക്ഷണ- സംഭരണ-പരിപാലനം ലക്ഷ്യമിട്ടു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജല പാർലമെന്റുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചു.
- നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലും നീർത്തട നടത്തം സംഘടിപ്പിച്ചു. തയ്യാറാക്കപ്പെട്ട മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പദ്ധതി നിർവ്വഹണമാരംഭിച്ചു.
- ജലമിതവ്യയ ബോധവൽക്കരണം ലക്ഷ്യമിട്ട് സംസ്ഥാനത്തുടനീളം 'ജലമാണ് ജീവൻ' എന്ന പേരിൽ ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിച്ചു

കൃഷി വികസനം - സുജലം സുഫലം

ക്രമ നം.	വിവരം	2016-17	2017-18	2018-19 ഫെബ്രുവരി വരെ
1	സുസ്ഥിര നെൽകൃഷി വികസനം	1.96 ലക്ഷം ഹെക്ടർ	2.20 ലക്ഷം ഹെക്ടർ	1.39 ലക്ഷം ഹെക്ടർ
2	പച്ചക്കറി കൃഷി വിസ്തൃതി	52,850 ഹെക്ടർ	69,475 ഹെക്ടർ	40 ലക്ഷം വിത്ത് കിറ്റുകൾ ഉം 90.9 ലക്ഷം പച്ചക്കറി തൈകളും വിതരണം ചെയ്തു.

നെൽകൃഷിയിൽ വൻ മുന്നേറ്റം

- വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ 24000 ഹെക്ടർ അധിക നെൽകൃഷി സാധ്യമാക്കി.
- 8800 ഹെക്ടർ തരിശു നിലങ്ങളിൽ കൃഷി വ്യാപിപ്പിച്ചു.
- 3136 ഹെക്ടർ ഒരുപ്പു വിള ഇരുപ്പുവാക്കി.
- 2625 ഹെക്ടറിൽ കരനെൽ കൃഷി ചെയ്തു.

ജൈവകൃഷിക്ക് പ്രോത്സാഹനം

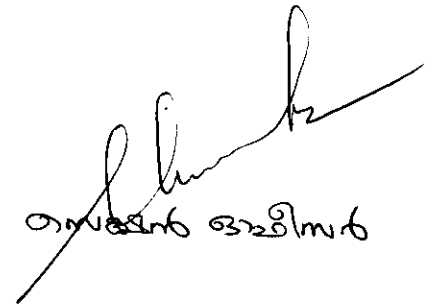
- ക്ലസ്റ്ററുകളിലായി 5000 ഹെക്ടർ ജൈവപച്ചക്കറി കൃഷി.
- ജൈവ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിന് 149 ഇക്കോ ഷോപ്പുകൾ.
- ജൈവ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ പാക്കിങ്ങിനും ലേബലിങ്ങിനുമായി 17 യൂണിറ്റുകൾ.
- കീടനാശിനികളുടെ ഉപയോഗം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് കർശന നടപടികൾ.
- നല്ലമുറ കൃഷിസമ്പ്രദായത്തിന് പ്രോത്സാഹനം.

പച്ചക്കറിയിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത

- 998 ഹെക്ടർ തരിശുഭൂമിയിൽ പച്ചക്കറി കൃഷി.
- 2500 സ്കൂൾ വളപ്പുകളിൽ പച്ചക്കറി കൃഷി.
- 279 സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭൂമിയിൽ പ്രോജക്ട് അധിഷ്ഠിത പച്ചക്കറി കൃഷി.
- നാടൻ പച്ചക്കറി ഇനങ്ങളുടെ വ്യാപനത്തിന് പ്രത്യേക പദ്ധതി

ഗാർഹിക പച്ചക്കറി കൃഷിക്ക് പ്രോത്സാഹനം

- വീട്ടുവളപ്പിലെ പച്ചക്കറി കൃഷിക്ക് 40 ലക്ഷം വിത്ത് കിറ്റുകൾ വിതരണം ചെയ്തു.
- 90.9 ലക്ഷം പച്ചക്കറി തൈകൾ കൃഷി വകുപ്പ് വിതരണം ചെയ്തു. 39227 യൂണിറ്റ് ഗ്രോബാഗുകൾ മട്ടുപ്പാവ് കൃഷിക്ക് നൽകി.
- പാറശ്ശാല, കാട്ടാക്കട, വാമനപുരം, ചിറയിൻകീഴ്, ചാത്തന്നൂർ, തളിപ്പറമ്പ്, കൊട്ടാരക്കര നിയോജക മണ്ഡലങ്ങളിൽ സമ്പൂർണ്ണ തരിശ് രഹിത പദ്ധതി.
- കാർഷിക യന്ത്രവൽക്കരണത്തിന് പ്രത്യേക പരിപാടി.
- കൃഷിക്ക് സാധ്യമായ എല്ലായിടങ്ങളിലും അനുയോജ്യ കൃഷിക്ക് ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ.
- സുയോജിത കൃഷിക്ക് പ്രോത്സാഹനം.

 സമ്പൂർണ്ണ ഭാഗീകർ